Marks-75

Time- 2 1/2 hrs.

- N.B.- 1) All questions are compulsory.
 - 2) All questions carry equal marks. (Marks 15 each)
 - 1) What is liberalization? State its benefits and drawbacks.

OR

- 1) Explain the employment opportunities created in the light of globalization.
- 2) Explain the concept of Universal Declaration of Human Rights. Attempt classification of its provisions.

OR

- 2) What are fundamental Rights? Explain Right to Equality and Right against Exploitation.
- 3) Define the term ecosystem. Explain the terms food chain and food web.
- 3) Explain the term 'Environmental Degradation.' Discuss the socio-economic factors responsible for environmental degradation.
- 4) What is stress? Explain any two types of stressors.

OR

- 4) Discuss the process of socialization. What are the various agents of socialization?
- 5) What are various types of psychological conflicts?

OR

5) Discuss Maslow's theory of self –actualization.

2 masch sels

स्चना - १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

- २) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. (प्रत्येकी १५)
- १) उदारीकरण म्हणजे काय? त्याचे फायदे व त्रुटी लिहा.

किंव

- १) जागतिकीकरणामुळे निर्माण झालेल्या रोजगारसंधी स्पष्ट करा.
- २) मानवी हक्कांचा वैश्विक जाहिरनामा ही संकल्पना स्पष्ट करा.त्याच्या तरतुदींचे वर्गीकरण करा.

किंवा

- 2) मुलभूत हक्क म्हणजे काय? समानतेचा हक्क व शोषणाविरुद्धचा हक्क स्पष्ट करा.
- 3) परिसंस्था या संकल्पनेची व्याख्या द्या. अन्नसाखळी, अन्नजाळी या संकल्पना स्पष्ट करा.

किंवा

- 3) पर्यावरणीय ऱ्हास ही संकल्पना स्पष्ट करा. पर्यावरणीय ऱ्हासास कारणीभूत असणाऱ्या सामाजिक आणि आर्थिक घटकांची चर्चा करा.
- ४) ताण म्हणजे काय? कोणतेही दोन प्रकारचे ताणक स्पष्ट करा.

किंवा

- ४) सामाजीकरणाच्या प्रक्रियेची चर्चा करा. सामाजीकरणाचे विविध वाहक कोणकोणते आहेत?
- ५) मानसिक संघर्षाचे विविध प्रकार काय आहेत?

किंवा

५) मास्लोच्या आत्मपूर्ती सिद्धांताची चर्चा करा.